DOMSTOLENS DOM
AF 24. MAJ 1978 [1]

# Hans-Otto Wagner GmbH, Agrarhandel KG mod Hauptzollamt Hamburg-Jonas (anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Finanzgericht Hamburg)

»Monetære udligningsbeløb«

**Sag 108/77**

Sammendrag

*Landbrug — fælles markedsordning — sukker — samhandel med tredjelande — monetære udligningsbeløb — eksportrestitution fastsat i national valuta — anvendelse af en justeringskoefficient — ulovlighed*

*(Kommissionens forordning nr. 1380/75, artikel 4, stk. 3; Kommissionens forordning nr. 2101/75)*

Artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75, sammenholdt med forordning nr. 2101/75, skal fortolkes således, at den eksportrestitution, der inden for sukkersektoren fastsættes i national valuta, særskilt for hver enkelt eksportør på grundlag af en licitation, ikke skal multipliceres med den af Kommissionen fastsatte valutakoefficient, som udledes af den procentsats, der er lagt til grund ved beregningen af den monetære udligning.

I sag 108/77

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Finanzgericht Hamburg er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

FIRMA HANS-OTTO WAGNER GMBH, AGRARHANDEL KG, Bad-Homburg

og

HAUPTZOLLAMT HAMBURG-JONAS,

1 — Processprog: Tysk.

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen og gyldigheden af artikel 4, stk. 3, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1380/75 af 29. maj 1975 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende monetære udligningsbeløb (EFT L 139, s. 37), sammenholdt med Kommissionens forordning (EØF) nr. 2101/75 af 11. august 1975 om en løbende licitation med henblik på fastsættelse af en eksportafgift og/eller eksportrestitution for hvidt sukker (EFT L 214, s. 5),

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene M. Sørensen og G. Bosco, dommerne A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe og A. Touffait,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

## DOM

## Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de indlæg, som er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

### I — Faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

Mellem den 1. og 25. marts 1976 eksporterede firmaet Wagner, som er sagsøger i hovedsagen, 4 millioner kg ikke-denatureret hvidt sukker henhørende under position 17.01-B-I i den fælles toldtarif til Bulgarien. Eksportlicenserne var dels udstedt til firmaet Jean Lion & Cie., Paris, af Fonds d'intervention et de régularisation du marché du sucre (FIRS), Paris, og herefter overdraget af dette firma til firmaet Wagner, og dels udstedt direkte til firmaet Wagner af Einfuhr- und Vorratsstelle für Zucker und Rohtabak.

Ved en række afgørelser, truffet i tiden 19. marts til 15. april 1976 i henhold til Kommissionens forordninger nr. 2719/75 og 572/76 af henholdsvis 24. oktober 1975 og 15. marts 1976 om fastsættelse af de monetære udligningsbeløb samt af visse satser, der er nødvendige

for deres anvendelse (EFT L 276, s. 7 og L 68, s. 5), ydede Hauptzollamt Hamburg- Jonas firmaet Wagner en monetær udligning med et beløb på 10,90 DM pr. 100 kg. Hauptzollamt ydede desuden eksportrestitutioner med et beløb på 657 470,33 DM, som det beregnede ved at multiplicere de beløb, der fremgik af de i eksportlicenserne angivne restitutionssatser, med koefficienten 0,9. Hauptzollamt støttede sig herved på artikel 4, stk. 3, i Kommissionens forordning nr. 1380/75, hvori det hedder:

»dog skal: ... i samhandelen med tredjelande importbelastningerne samt eksportrestitutionerne og eksportafgifterne fastsat i regningsenheder, ... multipliceres med en koefficient«.

Efter Hauptzollamts opfattelse er også de i hovedsagen omtvistede restitutioner blevet fastsat i RE, eftersom restitutionens maksimumsbeløb inden for rammerne af den foreskrevne licitationsprocedure er blevet fastsat i RE. Anvendelsen af koefficienten på restitutionen forklares ved, at udligningsbeløbene beregnes på grundlag af interventionsprisen, som omfatter eksportrestitutionerne. Det monetære udligningsbeløbs andel af eksportrestitutionen skal derfor fradrages.

Finanzgericht Hamburg, for hvem sagen er indbragt, har, ved kendelse af 19. august 1977, udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål i medfør af EØF-traktatens artikel 177:

»1. Skal artikel 4, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 1380/75, sammenholdt med forordning (EØF) nr. 2101/75, fortolkes således, at den eksportrestitution, der inden for sukkersektoren, fastsættes i national valuta særskilt for hver enkelt eksportør på grundlag af en licitation, skal multipliceres med den af Kommissionen fastsatte valutakoefficient, der udledes af den procentsats, som er blevet lagt til grund ved beregningen af den monetære udligning?

2. Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende: er artikel 4, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 1380/75 ugyldig, i det omfang den i de i spørgsmål 1 nævnte tilfælde udelukker, at den i national valuta fastsatte eksportrestitution multipliceres med valutakoefficienten?

3. Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende: hvilke retsvirkninger vil indtræde, hvis artikel 4, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 1380/75 er delvis ugyldig?«

Finanzgericht mener, at der opstår tvivl om gyldigheden af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75, såfremt man følger den af sagsøger i hovedsagen anlagte fortolkning. Ved udførsler fra medlemsstater, hvis valuta er opskrevet til en kurs, der ligger over den tilladte grænse for kursudsving, modtager eksportørerne således et monetært udligningsbeløb (uafkortet) udover eksportrestitutionen, medens de ved udførsler fra medlemsstater, hvis valuta er nedskrevet til en kurs, der ligger under den tilladte grænse for kursudsving, kun får udbetalt eksportrestitutionen med fradrag af det (uafkortede) monetære udligningsbeløb. Denne manglende korrektion af de monetære udligningsbeløb vil kunne være i strid med det i EØF-traktatens artikel 7 indeholdte forbud mod forskelsbehandling og vil samtidig kunne indebære en krænkelse af lighedsprincippet.

Udover forordning nr. 1380/75 finder følgende fællesskabsregler anvendelse i hovedsagen:

— inden for sukkersektoren fastsættes restitutionen på grundlag af en licitation (artikel 4, stk. 1, i Rådets forordning nr. 766/68 af 18. juni 1968 om fastsættelse af almindelige regler for ydelse af eksportrestitutioner for sukker, EFT 1968 (I), s. 147; org.ref. JO L 143, s. 6).

  Eksportrestitutionerne udtrykkes i national valuta i de indgivne bud

(artikel 5, stk. 2, litra d) i forordning nr. 2101/75). Erklæringen om antagelse af licitationsbudet angiver ligeledes den eksportafgift, der skal opkræves, i national valuta (artikel 11, stk. 2, litra c) i forordning nr. 2101/75). Kun det maksimale restitutionsbeløb — som har til formål at begrænse anstallet af bydende, som gives licitationstilslag — fastsættes i RE (artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 2101/75);

— ifølge den sjette betragtning til Rådets grundforordning nr. 974/71 af 12. maj 1971 om visse konjunkturpolitiske foranstaltninger, der skal træffes inden for landbrugssektoren som følge af den midlertidige udvidelse af grænserne for kursudsving i visse medlemsstaters valutaer (EFT 1971 (I), s. 231; org.ref. JO L 106, s. 1) skal det monetære udligningsbeløb begrænses til de beløb, der er strengt nødvendige for at udligne incidensen af valutaforanstaltningerne på priserne på de basisprodukter, for hvilke der er fastsat interventionsforanstaltninger.

Forelæggelseskendelsen blev registreret på Domstolens justitskontor den 8. september 1977.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaldvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

## II — Resume af de skriftlige indlæg ved Domstolen i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen

Firma *Wagner* anfører vedrørende de faktiske omstændigheder, at firmaet Jean Lion, på grund af den uventede anvendelse af valutakoefficienten, kun var i stand til at overholde 90 % af de økonomiske forpligtelser, som denne havde indgået aftale om med sagsøger i hovedsagen, og som hidrørte fra de overdragne eksportlicencer.

Artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75 er utvetydig. Lige så lidt som forordning nr. 766/68, forordning nr. 2101/75 eller bekendtgørelsen om en løbende licitation nr. 9/1975, giver den grundlag for at multiplicere de restitutioner, som skulle udbetales i det foreliggende tilfælde, og som ikke er fastsat i RE med valutakoefficienten.

Denne fortolkning er endvidere i overensstemmelse med de pågældende bestemmelsers mening og formål. Også retssikkerhedsprincippet taler herfor. Da det er tilladt at overdrage eksportlicenserne, ville det stemme dårligt med dette princip, såfremt man efterfølgende nedsatte det restitutionsbeløb, som er fastsat i national valuta i eksportlicenserne, ved at anvende en valutakoefficient, som alene gælder for de restitutioner, der er fastsat i RE.

I det foreliggende tilfælde er der tale om restitutioner, som udbetales inden for rammerne af licitationer. Herfor gælder der særlige regler og betingelser, som på forhånd udelukker, at de almindelige regler om restitutioner kan anvendes. Dette fremgår af den tredje betragtning til forordning nr. 2101/75. I tilfælde af licitation bestemmer artikel 4 i forordning nr. 766/68, at restitutionen ikke fastsættes efter forskellen mellem verdensmarkedsprisen og den repræsentative fællesskabspris, men på grundlag af en licitation (»licitationens formål er at bestemme restitutionens størrelse«).

Budet hviler udelukkende på byderens beregning eller markedsvurdering. Der tages kun hensyn til et bud, som ikke overstiger den maksimale eksportrestitution, der fastsættes af Kommissionen på grundlag af alle afgivne bud. Den, der rejser krav om en restitution, skal altså oppebære denne restitution og ikke en restitution, som er nedsat på grundlag af valutakoefficienten.

Hertil kommer, at de eksporterende sukkervirksomheder i lande, som har opskrevet valutaen, trods de monetære udligningsbeløb er væsentligt dårligere stillet end deres kollegaer i lande, som har nedskrevet valutaen.

Der er ingen tvivl om gyldigheden af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75, såfremt den af sagsøger i hovedsagen anlagte fortolkning følges. Det var først ved den senere vedtagelse af forordning nr. 2101/75, at det blev fastslået, at de restitutioner, som skal udbetales inden for rammerne af licitationerne, ikke skal multipliceres med valutakoefficienten. Og dette er i øvrigt hverken — ud fra det synspunkt, om det bryder med systemet — i strid med forbudet mod forskelsbehandling eller med det generelle lighedsprincip. Efter artikel 4 i forordning nr. 766/68 er Kommissionen forpligtet til at tage hensyn til de særlige forhold ved de licitationer, som udtrykkeligt blev afholdt med henblik på fastsættelse af sådanne restitutioner.

*Kommissionen* bemærker, at indvendingerne fra sagsøger i hovedsagen har grundlag i en bogstavelig og formel fortolkning af fællesskabsbestemmelserne, hvorved der ikke tages hensyn til disses mening eller formål.

Såfremt det monetære udligningsbeløb, som beregnes på grundlag af interventionsprisen, er lig med forskellen mellem verdensmarkedsprisen og fællesskabsprisen (her lig med restitutionen), skal denne korrigeres, fordi der allerede er ydet den nødvendige udligning.

Det samme gælder i de tilfælde, hvor importafgifterne eller restitutionerne fastsættes generelt i forordninger eller på grundlag af licitation. Således har restitutioner, der er fastsat på grundlag af licitation fortsat karakter af fællesskabsrestitutioner og tager ikke hensyn til den forskel mellem valutaerne, som findes i Fællesskabets medlemsstater. I forhold til den generelle fastsættelse gennem forordninger, har licitationsproceduren alene den fordel, og det formål, at formidle de restitutioner, som bedst svarer til de gældende markedsforhold.

De bud, som afgives af byderne, udtrykkes i national valuta, jf. artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 2101/75, men i Kommissionen må beregningen som helhed nødvendigvis foretages på grundlag af RE. De afgivne bud må omveksles til RE ved hjælp af de »grønne« kurser, for at skabe et sammenligningsgrundlag. Der kan kun gives licitationstilsagn under hensyn til og i sammenligning med den maksimale eksportrestitution, som er fastsat i RE; med andre ord udledes dette licitationstilsagn heraf.

Anvendes valutakoefficienten ikke på de eksportrestitutioner, som fastsættes på grundlag af licitation, vil dette forhindre en fuldkommen ligelig behandling af alle bydere. Denne ligebehandling kan kun opnås, såfremt følgende to valutakorrektiver anvendes: basisudligningsbeløbet og koefficienten. Ellers vil deltagere fra et land, hvis valuta er opskrevet, få en fordel, idet de får udbetalt et for højt monetært udligningsbeløb, medens licitationsdeltagerne fra lande, hvis valuta er nedskrevet, stilles ringere, idet de vil få udbetalt et for lavt udligningsbeløb.

Det er muligt at give en »intra legem«-fortolkning af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75. Licitationstilsagnet er ikke en fastsættelse i fællesskabsrettens forstand, men alene en gennemførelseshandling, foretaget af de nationale myndigheder. Det bør nævnes, at der i dette tilsagn udtrykkeligt henvises til den maksimale eksportrestitution, fastsat i RE, således at modtageren af tilsagnet selv kan se, at også den restitution, der er givet ham tilslag på, er fastsat som et beløb i RE.

Endvidere skal der henvises til bestemmelserne i artikel 4 i Rådets forordning nr. 1134/68 af 30. juli 1968 om fastsættelse af reglerne for anvendelse af forordning nr. 653/68 om betingelserne

for ændring af værdien af den for den fælles landbrugspolitik anvendte regningsenhed (EFT 1968 (II), s. 391; org.ref. JO L 188, s. 1). Ifølge dene bestemmelse, som åbenbart er parallellen til artikel 4, stk. 3 i forordning nr. 1380/75, er alle de beløb som er anført i national valuta i dokumenter, men som er »fastsat« i RE — dvs. fastsat på fælleskabsgrundlag — underkastet det forbehold, at der sker en paritetsændring. Denne ændring medfører atter en ændring af det i national valuta fastsate beløb, netop i de tilfælde, hvor restitutionerne er fastsat på grundlag af licitation. Der er en særlig vekselvirkning mellem de to bestemmelser. Forordning nr. 1134/68 indeholder en række særregler, mens anvendelsen i forordning nr. 1380/75 af den monetære koefficient på restitutioner kun er en af de talrige særproblemer. Det er derfor forståeligt, at lovgiver i artikel 4, stk. 3, har anvendt en forenklet formulering og ikke taget hensyn til en formulering, som tager særligt sigte på det tilfælde, hvor restitutionen fastsættes på grundlag af licitation.

Den fortolkning, som Kommissionen går ind for, er endvidere i overensstemmelse med fast administrativ praksis, der ikke hidtil har været anfægtet. Der opstår ikke noget generelt retssikkerhedsproblem, da den pågældende bestemmelse ikke er formuleret så tvetydigt, at de retsundergivne har kunnet været i tvivl om lovgivers egentlige vilje.

Kommissionen tilslutter sig helt og holdent Finanzgerichts bemærkninger om følgerne af en fortolkning, som den af sagsøger i hovedsagen anlagte. Dette er endnu en grund til at søge en fortolkning, som er »i overensstemmelse med fællesskabsretten«. En sådan fortolkning er mulig, når den ikke er i modstrid med den klare og utvetydige lovtekst. Dette kan ikke siges at være tilfældet i hovedsagen.

Kommissionen foreslår, at der gives følgende svar:

»Artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75, sammenholdt med forordning nr. 2101/75, bør fortolkes således, at den eksportrestitution inden for sukkersektoren, som fastsættes i national valuta for hver enkelt eksportør på grundlag af en licitation, skal multipliceres med den af Kommissionen fastsatte valutakoefficient«.

I retsmødet den 1. marts 1978 er der afgivet mundtlige indlæg af sagsøger i hovedsagen, repræsenteret af advokat K. Landry, Hamburg, og af Komissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske konsulent, P. Gilsdorf, som befuldmægtiget.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 18. april 1978.

## Præmisser

1 Ved kendelse af 19. august 1977, indgået til Domstolen den 8. september s.å., har Finanzgericht Hamburg i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt en række spørgsmål vedrørende fortolkningen og gyldigheden af artikel 4, stk. 3, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1380/75 af 29. maj 1975 om gennemeførelsesbestemmelser vedrørende monetære udligningsbeløb (EFT L 139, s. 37), sammenholdt med Kommissionens forordning (EØF) nr. 2101/75 af 11. august 1975 om en løbende licitation med henblik på fastsættelse af en eksportafgift og/eller eksportrestitution for hvidt sukker (EFT L 214, s. 5);

2 disse spørgsmål er blevet rejst under en retssag vedrørende beregningen af eksportrestitutioner, som blev ydet det tyske firma Wagner, sagsøger i hovedsagen, ved udførslen af 4 millioner kg hvidt ikke-denatureret sukker til Bulgarien;

Hauptzollamt Hamburg-Jonas, sagsøgte i hovedsagen, ydede firmaet Wagner en monetær udligning med et beløb på 10,90 DM pr. 100 kg;

endvidere ydede Hauptzollamt eksportrestitutioner med et beløb på 657 470,33 DM, som det beregnede ved at multiplicere de beløb, der fremgik af de i eksportlicenserne angivne restitutionssatser, med koefficienten 0,9;

3 Hauptzollamt støttede sig herved på artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75, som efter dens opfattelse skulle fortolkes således, at det monetære udligningsbeløbs andel af eksportrestitutionen skulle fradrages, da de monetære udligningsbeløb beregnes på grundlag af interventionsprisen, som omfatter eksportrestitutionerne;

der er forelagt det spørgsmål, om artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75, sammenholdt med forordning nr. 2101/75, skal fortolkes således, at den eksportrestitution, der inden for sukkersektoren fastsættes i national valuta særskilt for hver enkelt eksportør på grundlag af en licitation, skal multipliceres med den af Kommissionen fastsatte valutakoefficient, der udledes af den procentsats, der er blevet lagt til grund ved beregningen af den monetære udligning;

der spørges, for det tilfælde, at det foregående spørgsmål skulle blive besvaret benægtende, om artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75 er ugyldig, i det omfang den i de i det foregående spørgsmål nævnte tilfælde udelukker, at den i national valuta fastsatte eksportrestitution multipliceres med valutakoefficienten;

endelig spørges der, for det tilfælde at de foregående spørgsmål skulle blive besvaret bekræftende, hvilke retsvirkninger der vil indtræde, hvis artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75 er delvis ugyldig.

## Vedrørende det første spørgsmål

4 De monetære udligningsbeløb i samhandelen inden for Fællesskabet beregnes af Kommissionen på grundlag af garantiprisen, og især interventionsprisen;

i en første fase medførte anvendelsen af den i samhandelen med tredjelande gældende ordning med eksportafgifter og eksportrestitutioner, der udtrykkes i regningsenheder og omregnes til medlemsstaternes nationale valutaer efter de såkaldte »grønne« omregningskurser, at forskellen mellem verdensmarkedspriserne og prisen i den pågældende medlemsstat udlignedes, hvilket medførte en delvis monetær udligning, som gjorde det nødvendigt at fastsætte forskellige monetære udligningsbeløb for handelen med tredjelande;

for at forenkle administrationen besluttede Kommissionen at fastsætte ensartede basisudligningsbeløb, beregnet på grundlag af Fællesskabets garantipriser, som med virkning fra 1. marts 1973 skulle anvendes både i samhandelen inden for Fællesskabet og i samhandelen med tredjelande;

den syvende betragtning til forordning nr. 1380/75 henviser til den situation, som opstod som følge af denne beslutning, og lyder således:

»Tiltrædelsesudligningsbeløbene, de faste elementer således som defineret i artikel 61 i tiltrædelsesakten (EFT Særudgave 27. 3. 1972, s. 14; org.ref. JO L 73 af 27. 3. 1972, s. 14), importbelastninger, restitutionerne og alle andere beløb, der skal opkræves eller ydes i samhandel med tredjelande, og som er fastsat i regningsenheder, omregnes, som det er tilfældet for priserne i de pågældende medlemsstater, til disse medlemsstaters valutaer ved hjælp af satser, der er fastsat inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik; det er derfor nødvendigt ved beregningen af det monetære udligningsbeløb kun at tage forskellen mellem prisniveauet og det pågældende beløb udtrykt i regningsenheder i betragtning; med henblik på at forenkle ordningen for at gøre det muligt at anvende det samme udligningsbeløb ved en given medlemsstats samhandel med hver af de andre medlemsstater og med tredjelande, bør tiltrædelsesudligningsbeløbene, de faste elementer, importbelastningerne, restitutionerne og alle andre beløb, der skal opkræves eller ydes i samhandel med tredjelande, korrigeres med en koefficient, der er udtryk for situationen for så vidt angår valutaen i den medlemsstat, som skal anvende monetære udligningsbeløb«;

artikel 4, stk. 3, i denne forordning bestemmer:

»3. Dog skal:

a) ...

b) og i samhandelen med tredjelande importbelastningerne samt eksportrestitutionerne og eksportafgifterne fastsat i regningsenheder, ... multipliceres med en koefficient. Denne koefficient afledes af den procentssats, som har været benyttet ved beregningen af det mone-

tære udligningsbeløb, og som er fastsat af Kommissionen samtidig med dette beløb.

...«;

anvendelsen af denne koefficient forudsætter altså, at restitutionerne i det foreliggende tilfælde er fastsat i regningsenheder;

5 Rådets forordning nr. 766/68 af 18. juni 1968 (EFT 1968 (I), s. 147; org.ref. JO L 143, s. 6) indeholdt bestemmelser om fastsættelse af eksportrestitutioner for sukker på grundlag af licitation;

i forordning nr. 2101/75 fastsatte Kommissionen de nødvendige bestemmelser om en løbende licitation med henblik på fastsættelse af en eksportafgift eller eksportrestitution for hvidt sukker;

ifølge artikel 5, stk. 2, litra d), i denne forordning skal de interesserede parters bud angive »størrelsen af eksportafgiften eller i påkommende tilfælde størrelsen af eksportrestitutionen pr. 100 kg hvidt sukker, udtrykt i den medlemsstats valuta, i hvilken budet er indgivet«;

artikel 9 bestemmer, at Kommissionen, især under hensyntagen til situationen og den forventelige udvikling på markedet for sukker i Fællesskabet og på verdensmarket, fastsætter enten en minimal eksportafgift eller en maksimal eksportrestitution, og at licitationstilslaget, når der er fastsat en maksimal eksportrestitution, gives til den eller de bydende, hvis bud ligger på samme niveau som den maksimale eksportrestitution eller derunder, samt til enhver bydende, hvis bud vedrører en eksportafgift;

i sin bekendtgørelse om løbende licitation af 14. august 1975 (EFT C 185, s. 23) bestemte Kommissionen følgende i afsnit V, stk. 8:

»Med henblik på sammenligning af bud og på medlemsstaternes licitationstilslag, omregnes den i national valuta foreslåede eksportafgifter eller restitution til regningsenheder ved anvendelse af den kurs, som benyttes inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik«.

6 De pågældende udførsler blev foretaget på grundlag af ni licenser, hvoraf restitutionsbeløbet i de otte var udtrykt i franske franc og i den sidste i tyske mark;

det følger af disse betragtninger, at de pågældende restitutioner blev fastsat i national valuta, og at deres omregning til regningsenheder kun var en intern handling ved Kommissionen med henblik på en sammenligning af budene;

artikel 4 i forordning nr. 1380/75 bestemmer, at koefficienten kun kan anvendes på eksportrestitutioner eller eksportafgifter, som er fastsat i regningsenheder;

det første spørgsmål vil derfor være at besvare benægtende.

Vedrørende det andet spørgsmål

7 Under de mundtlige forhandlinger har Kommissionen, for det tilfælde at Domstolen skulle finde, at forordningens artikel 4, stk. 3, skal fortolkes på den af sagsøger i hovedsagen hævdede måde, gjort gældende, at denne bestemmelse bør annulleres helt eller delvis, fordi artikel 4 medfører forskelsbehandling for sukkereksportørerne under hensyn til eksportlandet, hvorved den krænker ikke-diskrimineringsprincippet i traktatens artikel 40, stk. 3;

8 forordning nr. 1380/75 er en forordning med generel virkning, som fastsætter gennemførelsesbestemmelser vedrørende monetære udligningsbeløb inden for hele landbrugssektoren;

bestemmelsen i artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75 om, at de i regningsenheder fastsatte eksportafgifter og eksportrestitutioner i samhandelen med tredjelande multipliceres med en koefficient, indebærer ikke en krænkelse af forbudet mod forskelsbehandling, eftersom alle eksportafgifter og restitutioner principielt fastsættes i regningsenheder;

en eventuel fravigelse af denne ordning på grund af den omstændighed, at licitationstilslagene for restitutioner ved eksport af sukker til tredjelande fastsættes i national valuta, kan ikke berøre gyldigheden af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75;

ordningen med fastsættelse af restitutioner på grundlag af licitation er nemlig indført for at gøre det muligt at fastsætte forskellige restitutioner under hensyn til de indgivne bud, hvorved den nettopris, som eksportøren modtager, kan van være forskellig fra den ene erhvervsdrivende til den anden;

det andet spørgsmål vil derfor være at besvare benægtende;

9 under hensyn til svaret på det andet spørgsmål er det tredje spørgsmål uden genstand.

Vedrørende sagsomkostningerne

10 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for Finanzgericht Hamburg, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Finanzgericht Hamburg ved kendelse af 19. august 1977, for ret:

1. **Artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75, sammenholdt med forordning nr. 2101/75, skal fortolkes således, at den eksportrestitution, der inden for sukkersektoren fastsættes i national valuta særskilt for hver enkelt eksportør på grundlag af en licitation, ikke skal multipliceres med den af Kommissionen fastsatte valutakoefficient, som udledes af den procentsats, der er lagt til grund ved beregningen af den monetære udligning.**

2. **Undersøgelsen af det andet spørgsmål har ikke tilvejebragt omstændigheder, der kan anfægte gyldigheden af artikel 4, stk. 3, i forordning nr. 1380/75.**

Kutscher Sørensen Bosco Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 24. maj 1978.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident